

Beleidsplan 2018-2022

Vooraf

Onderstaand beleidsplan is ontstaan op basis van een concept dat is voorgelegd aan de vrijwilligers in de vereniging. Is er geprobeerd alle inbreng te honoreren. Uiteraard zijn er ook keuzes gemaakt. Dat is nu eenmaal onvermijdelijk als mensen zich uitspreken. Wel is goed begrepen dat het verlangen van alle inbrengers helder is: beter gehoorde inbreng vanuit de vrijwilligers en meer verduidelijking door het bestuur van de keuzes die bij die inbreng (ook en met name buiten dit beleidsplan) zijn gemaakt.

Inleiding

Heemkundekring Jan uten Houte gaat op weg naar de 100 jaar. Dat wordt een reis van bijna dertig jaar. Om op die reis voorbereid te zijn willen we in dit plan vooruitkijken. Allereerst naar de zaken die ons te doen staan op korte termijn. Waar we dat kunnen zullen we ook proberen een visie op wat langere termijn voor te leggen aan onze leden. Met daarbij op voorhand al de kanttekening dat papier geduldig is, maar de werkelijkheid wat minder. Nu zeggen wat we willen, legt de vereniging de plicht op steeds opnieuw te kijken naar de toekomst en te leren van het verleden. Visies kunnen dan ook in de toekomst veranderen: er ontstaat voortschrijdend inzicht, nieuwe inzichten ontstaan of de tijd vraagt andere dingen van de vereniging. Het zij zo. We gaan aan de slag.

Doelstelling

De vereniging heeft ten doel: het bevorderen in brede kring van de belangstelling voor en de kennis van eigen streek, volk en gebruiken daarvan en heemkundig waardevolle overblijfselen uit vroeger tijden. Alsmede al hetgeen het vorenstaande doel kan bevorderen in de ruimste zin van het woord.

SWOT-analyse

Onderwerp	Sterk/behouden	Zwak/kansen
Leden	>400 leden; groot aantal vrijwilligers	Afnemend ledental; leeftijd leden; digitalisering administratie traag; museum
Financiën	Op orde; vermogen;	Tekorten; samenhang met ledenadministratie kan beter; interen vermogen; diensten factureren.
Vrijwilligers	Inzet; focus; kennis	Reikwijdte blik; eigen belang voorop
Werkgroepen	Kennis; producten	Samenwerking tussen werkgroepen;
Contacten	Invloed; lidmaatschappen; perscontacten	Persoonsgebondenheid; samenwerking
Pr	Websites; boeken; persberichten;	Komt vaak op 1 persoon neer; digitale ontsluiting;
Huisvesting	Vergaderruimte; archief	Locaties verschillen

Heemkundekring

Jan uten Houte

Uitvoering doelstelling

1. Statutair

Zij tracht dit doel te bereiken door het onderzoeken, bestuderen en (doen) veilig stellen van heemkundig belangrijke terreinen, onroerende en roerende zaken, voorwerpen en oudheidkundige gegevens in en van het werkgebied en zijn omgeving door het organiseren van excursies, cursussen, lezingen en tentoonstellingen, hetzij zelfstandig, hetzij in samenwerking met andere groeperingen of instanties, alsmede het deelnemen aan activiteiten van andere verenigingen, welke met het vorenstaand doel verband houden of daartoe van belang zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

2. Bedrijfsvoering

Ten behoeve van de uitvoering van de taken heeft de vereniging leden. Deze leden verdelen onderling de taken zoals in de statutaire doelstelling zijn omschreven. Bij de uitoefening van de taken maken betrokkenen gebruik van computerapparatuur. Archiefruimte voor opslag van zaken staat ter beschikking. Zoveel mogelijk jaarlijks wordt een boek uitgegeven dat een heemkundige achtergrond heeft. Oude documenten worden gearchiveerd, kranten en andere tijdschriften worden nagekeken en van belang zijn zaken gerubriceerd.

Actie: het bestuur versterken met twee leden.

3. Financiën

De vereniging heeft inkomsten uit contributies van de leden. Er worden eigen publicaties verkocht. Daarnaast worden donaties zowel in natura als in geld ontvangen. Ook levert de vereniging diensten aan derden. Deze diensten worden gefactureerd aan de aanvrager. De inkomsten die deze diensten opleveren komen ten goede aan de algemene middelen van de vereniging.

Door de activiteiten van de vereniging ontstaan kosten. Het is duidelijk dat deze kosten niet altijd budget-neutraal kunnen zijn. Daardoor loopt de vereniging het gevaar in financiële nood te komen. Het beleid van het bestuur is erop gericht dit te voorkomen. Werkgroepen en/of vrijwilligers die voor hun activiteiten geld willen uitgeven dienen dan ook nadrukkelijk hiervoor toestemming te krijgen van de penningmeester.

Ook zal, meer dan in het verleden, een verzoek om heemkundige ondersteuning door derden niet kosteloos plaatsvinden. Facturering zal in alle gevallen gebeuren door de penningmeester. De landelijke overheid heeft gemeenten opgelegd een erfgoedverordening te hebben. **In dat kader hebben heemkundekringen een taak om desgevraagd (en soms ongevraagd) de gemeente van informatie te voorzien.** Dat doen we graag, maar niet voor niets. Alleen zo kunnen we blijven voortbestaan.

Actie: meer inkomsten verwerven (door sponsoring door derden); meer facturering voor ondersteuningsverzoeken.

4. Leden

Het ledenbestand van de vereniging loopt langzaam enigszins terug. Oudere leden haken af. De redenen daarvoor zijn divers (overlijden, stoppen met hobby, verhuizing enz.). Onze heemkundekring kan echter

Heemkundekring

Jan uten Houte

niet bestaan zonder voldoende geïnteresseerde leden. Op verschillende manieren probeert het bestuur de leden te betrekken bij de vereniging. Daarmee hopen we uiteraard hen geïnteresseerd te houden en elders te laten vertellen over de heemkundekring. De activiteiten van de vereniging zijn daarvoor onontbeerlijk: jaarlijkse heemreis, de uitgaves, tentoonstellingen, enz. en ontmoetingen met leden zijn van belang om de leden betrokken te houden. Elk van die gelegenheden blijkt ook steeds weer nieuwe leden op te kunnen leveren. In de toekomst zal er hard aan gewerkt moeten blijven worden. In het zeventigste jaar van het bestaan lijkt die opgave misschien niet zo groot, ze is echter van levensbelang voor de vereniging. De opgave voor de komende jaren zal zijn om het belang van een heemkundekring uit te dragen en er mensen voor te interesseren. Overal waar heemkunde aan de orde is zal de heemkundekring alert moeten zijn en inbreng moeten hebben.

Actie: ledenwerving

5. Vrijwilligers

Een vereniging kan niet zonder vrijwilligers. We stellen vast dat er tal van heemkundige uitingen zijn in Etten-Leur. Bij lang niet alle uitingen zijn vrijwilligers vanuit de vereniging betrokken. Wel betreft het vaak leden. Graag zouden we deze leden dan ook binnen de vereniging bezig zien met hun hobby. Het is aan de vrijwilligerscoördinator en de werkgroepencoördinator om te bezien wat er nodig is om deze leden meer bij de heemkundekring te betrekken. In de komende 5 jaar willen we daaraan gaan werken in samenspraak met coördinatoren en bestuur. Het werven van nieuwe vrijwilligers is ook nodig om te zorgen dat de vereniging kan voortbestaan. Hoewel er geen sprake is dat er op korte termijn in dezen problemen zijn te verwachten is helder dat we met zijn allen ouder worden en dat jonge aanwas noodzakelijk is. Het is een belangrijke taak van het bestuur en de coördinatoren om te zoeken naar wegen die aanwas te laten plaats vinden. Begeleiding van nieuwe vrijwilligers en het zoeken naar nieuwe leden blijft een voortdurende activiteit en zorg. Ook initiatieven van vrijwilligers kunnen zorgen voor meer aanwas van leden. Het bestuur zal duidelijker zijn welke ideeën van vrijwilligers worden gehonoreerd en welke niet. Uiteraard hoort daar een verantwoording bij. Ook is het goed om duidelijk te maken welke vacatures er zijn, zodat belangstellenden gericht kunnen reageren.

Actie: meer vrijwilligers werven.

6. Geschiedschrijving

Elke heemkundekring is bezig de historie van het eigen heem te ontsluiten en kenbaar te maken voor derden. Dat is niet altijd gemakkelijk. Bronnen zijn soms moeilijk te vinden of te ontsluiten. Soms zijn bronnen corrupt of niet compleet. Het is dan zoeken naar meer informatie, zodat hetgeen niet juist is verwijderd kan worden. Gedegen onderzoek is dan ook een vereiste. Ondanks deze hindernissen is Jan uten Houte er door een sterke groep vrijwilligers steeds weer in geslaagd een nieuw hoofdstuk toe te voegen aan de heemkundige ontsluiting van Etten-Leur.

We pleiten ervoor op deze weg door te gaan. Er liggen nog genoeg onderwerpen te wachten om eens duchtig te worden onderzocht en er verslag van te doen in een mooie publicatie. Om voorbereid te zijn op

Heemkundekring

Jan uten Houte

de toekomst en rekening houdend met het ouder wordende bestand aan schrijvers zou het goed zijn als er meer schrijvers bij de schrijversgroep aansluiten. Ook de verwerking van een manuscript tot een publicatie is een hele klus. Een extra vormgever erbij zou dan ook zeer welkom zijn. In de komende vijf jaren is dat een mooie, maar moeilijke opgave. Aan de ene kant voor de schrijversgroep, aan de andere kant ook voor het bestuur.

Geschiedschrijving van Etten-Leurse heemkundige zaken gebeurt niet alleen door onze vereniging. Ook derden, zoals het drukkerijmuseum, het land- tuinbouwmuseum of de religieuze erfgoed groep leveren interessante bijdragen die voor de heemkunde van belang zijn. Samenwerking waar dat kan met als doel de uitbouw van alle heemkundig onderzoek tot één "Erfgoed Etten-Leur". Ook uit oogpunt van efficiency kan dat voordeel opleveren, net als het gezamenlijk optrekken als het gaat om het opzetten van projecten en de daarbij behorende projectsubsidies verkrijgen. Een grote uitdaging dus.

Actie: meer schrijvers werven, extra vormgever(s) werven, samenwerking met andere heemkunde georiënteerde groepen zoeken.

7. Werkgroepen

Alle werkgroepen samen zijn het huis voor de vrijwilligers. Veel werk van de heemkundekring vindt in die werkgroepen plaats. Werkgroepen en de er in werkende vrijwilligers zijn kostbaar voor de vereniging. Zonder hen is er geen heemkunde. We zouden als bestuur graag zien dat we in de komende periode meer horen van al het werk dat in de werkgroepen wordt verricht en dat wat het bestuur doet zo meer gedragen wordt door de werkgroepen en de vrijwilligers. Bij beleidsplannen maken zullen de werkgroepen dan ook vaker bevraagd worden. Het bestuur geeft aan wat er met de inbreng is gedaan.

Ook financieel worden werkgroepen door het bestuur serieus genomen. Op basis van door hen gemaakte plannen en de daarbij behorende begroting kan worden aangegeven door het bestuur wat er wanneer en hoe kan worden meegenomen en hoe er afstemming kan plaats vinden met wat andere werkgroepen willen. Het zal duidelijk zijn dat er een financieel kader is waarbinnen een en ander zich moet afspelen. We streven er naar de vereniging financieel gezond houden.

De samenwerking tussen de verschillende werkgroepen is ook van belang. Een werkgroep wisseltonstelling kan niet verder als een publicatie niet klaar is. En een schrijverswerkgroep of een bibliotheekwerkgroep wordt gehinderd als de ICT niet op orde is. Zo maar wat voorbeelden waarin de onderlinge afhankelijkheid helder wordt. Naar mate de verschillende werkgroepen beter weten waarmee andere werkgroepen bezig zijn, kan dat worden meegenomen om de eigen werkgroep af te stemmen op hetgeen andere werkgroepen nodig hebben. Uiteraard is dat een continu proces. En zoals altijd blijft het mensenwerk: gaat er eens wat mis, dan helpen verwijten minder dan het zoeken naar oplossingen.

De volgende thema's worden door werkgroepen actief bemenst: bestuur, communicatie en pr, ICT, beeldbank, postbezorging, heemlezingen, heemquiz, activiteiten, collectiebeheer, wisseltonstelling, monumenten, begraafplaatsen, archeologie, historisch onderzoek, genealogie, publicaties, cartografie/kadaster, wie kent wie, dialect, volkscultuur, documentatiecentrum, beeld en geluid, depot, bisprentjes en oud nieuw nieuws. Sommige werkgroepen overlappen elkaars werkterrein of zijn eigenlijk samen één werkgroep

Heemkundering

Jan uten Houte

Actie: meer onderlinge samenwerking; jaarplannen (ideeën en financiën) maken en aan het bestuur aanbieden.

8. ICT (digitale werkplaats: administratie-websites-beeldbank-opslag)

Het bestuur is bezig de ledenadministratie en de verspreiding van publicaties zoveel mogelijk te digitaliseren. Het streven is om dat aan het einde van het verenigingsjaar 2018 op orde te hebben. Uit oogpunt van kostenbesparing is dat van groot belang. Een van de grootste kostenposten blijft binnen de vereniging de -analoge- post. De digitale adressen van de leden verkrijgen en op orde houden zal de komende jaren aan de orde van de dag zijn. Als de adressen op orde zijn, kunnen ook sommige publicaties, zoals de Hûskes en de nieuwsbrief, digitaal worden uitgegeven. Dat bespaart kosten. Andere zaken kunnen alleen op hun oorspronkelijke gegevensdrager worden bewaard of moeten naast de digitale kopie ook in hun oorspronkelijke vorm aanwezig zijn in het archief.

De ontwikkeling van de informatietechnologie gaat snel. Veel leden van de vereniging zijn gewend dat gebruik van ICT net zo gewoon is als het water uit de kraan. Hoewel begrijpelijk, is dat lang niet altijd mogelijk of wenselijk. Het inrichten van een digitale werkplaats voor vrijwilligers kan zo maar gefrustreerd raken, doordat er ondoordachte handelingen worden gedaan die bestanden, foto's of andere zaken onbereikbaar maken voor diezelfde vrijwilligers. Herstel kost erg veel tijd. Niet omdat er geen wil is om de vrijwilligers snel van dienst te zijn, maar omdat er zeer zorgvuldig moet worden gekeken naar rechten (wie mag wat en hoe; hoe bescherm je de bestanden van ieder in de werkplaats). Daarnaast is het van belang dat vrijwilligers zich op de hoogte blijven houden van hoe er in de vereniging met ICT gewerkt kan worden.

Bij het verschijnen van deze beleidsvisie is de ICT op orde. Dat laat onverlet dat er door de problemen in het verleden achterstand kan zijn in het opnemen van nieuwe software op de computers. De ICT-werkgroep zal afspraken maken hoe hier mee om te gaan.

Voor vrijwilligers is er een instructie om met de beschikbare ICT te werken voor handen. Ook een beschrijving van de bestanden die op de Nas staan is ter beschikking. Vrijwilligers met een ICT-probleem kunnen via of samen met de vrijwilligerscoördinator hun ICT-probleem proberen op te lossen. Dat is de kortste en koninklijke route.

Het bestuur heeft gezorgd dat er professionele ondersteuning is om dataverlies te voorkomen. In de toekomst moet een en ander voor zorgen dat er een solide digitale werkplaats is met adequate ondersteuning.

Omdat met het up-to-date houden van de digitale zaken steeds hogere kosten gepaard gaan, is het niet vanzelfsprekend dat elke wens van de vrijwilligers direct gehonoreerd kan worden. Pas als er voldoende budget beschikbaar is kan een volgende stap in de digitalisering gezet worden.

Heemkunde kan ook digitaal worden ontsloten voor de gemeenschap. De vereniging beschikt daarvoor over drie websites: de verenigingswebsite Jan uten Houte (www.janutenhoute.nl), het geheugen van Etten en Leur (www.hetgeheugenvanettenenleur.nl) en de site het Withof (www.hetwithof.nl).

Heemkundering

Jan uten Houste

De verenigingswebsite moet worden ontvlochten van alles wat het streekmuseum Etten+Leur betreft. Hoewel daar al hard aan gewerkt is, kunnen zaken niet gezien zijn. Mocht dat het geval zijn, dan dient dit alsnog verwijderd te worden. Verwarring moet worden uitgesloten. De verenigingswebsite is immers vaak het eerste dat een bezoeker ziet bij het surfen op het web. t.

Aan “het geheugen van Etten en Leur” wordt continu gewerkt. Deze beeldbank is (nog lang) niet gereed. Het opnemen van de beelden (foto’s) die we als vereniging willen bewaren en onttrekken aan de vergetelheid moet in de ogen van het bestuur versneld worden. Al het beeldmateriaal dat gecatalogiseerd is en bewaard-waardig is bevonden zou in de ogen van het bestuur direct moeten worden opgenomen in de beeldbank. Samen met de beheerder van de beeldbank en de leden van de fotowerkgroep en de bibliotheekwerkgroep zal bekeken moeten worden of dat ook daadwerkelijk kan. Elk beeldmateriaal dat beschreven is wordt opgenomen in de beeldbank voor er een ander beeldmateriaal wordt beschreven.

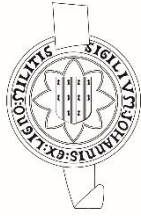
Sedert 2017 beschikt de vereniging over een derde website: het Withof. Nu de woningcorporatie het project rond het Withof heeft afgerond, bleef een website met een mooi stuk religieus erfgoed over. Gedurende drie jaar stelt de woningcorporatie Jan uten Houste in de gelegenheid deze website te beheren en te ontwikkelen tot een website met een breder aanbod aan religieus erfgoed. De eerste stappen op die weg zijn gezet. In de komende jaren zou de website verder moeten worden ontwikkeld om een goed beeld te bieden van zoveel mogelijk religieus erfgoed in Etten-Leur. Daartoe wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van materiaal dat in bezit is van de heemkundering en veelal afkomstig is van eerdere publicaties van de heemkundering. Ook derden die hun publicaties over religieus erfgoed ter beschikking willen stellen worden nadrukkelijk uitgenodigd dit te laten weten. Uiteraard moet dan een aanpassing aan het medium “website” plaats vinden. Omdat binnen de site “het Withof” vooralsnog een grote plaats wordt ingenomen door het oude Withof, ligt het voor de hand om ook aandacht te schenken aan de zusters die eerder het Withof bewoonden. De congregatie bestaat binnenkort 200 jaar. Daaraan voorbij gaan lijkt niet gepast. Voorlopig dus nog uitdaging genoeg voor de beheerder van deze site. Religieus erfgoed is natuurlijk niet alleen van katholieken huize. Ook andere religieus die hun sporen in Etten-Leur na hebben gelaten zullen aan de orde komen.

Actie: ICT steeds beter toegankelijk maken voor de gebruikers; verenigingswebsite als visitekaart van de heemkundering; beeldbank sneller vullen; het Withof omvormen tot een site met alle religieus erfgoed van Etten-Leur.

9. Contacten met derden

De werkgroep pr en communicatie houdt zich bezig met alles wat er aan publiciteit rond de vereniging nodig is. Leden van deze werkgroep zorgen ervoor dat de heemkundering herkenbaar aanwezig binnen de Etten-Leurse gemeenschap. Deze werkgroep zal op deze weg voortgaan. Wel ligt de zwaarte van de werkzaamheden te veel op een beperkt aantal personen.

Er zijn frequente contacten met de gemeente Etten-Leur. Het betreft vooral gevraagde en ongevraagde advisering inzake heemkundige kanten van zaken die bij de gemeente op de rol staan. We willen hier graag mee door gaan. Ook op het ongevraagd advies geven op gemeentelijk plannen kan de gemeente blijven rekenen.

Heemkundekring

Jan uten Houte

Ook het aanleveren van beelden en heemkundige feiten voor derden blijven we graag doen. We zijn erdoor in de gemeenschap aanwezig en vaak kunnen derden op basis van werk uit de heemkundekring genieten van heemkundige beelden of feiten. **Waar mogelijk gaan we die diensten factureren.**

Er is veelvuldig contact met het bestuur van het streekmuseum Etten+Leur. Enerzijds om dat er een historische band is. Anderzijds ook omdat er in het museum tal van heemkundige memorabilia staan. **De relatie met het museum zal in de komende periode opnieuw vorm gegeven moeten worden.** De huisvesting van de heemkundekring vindt **nu** plaats in een huisje in het Paulushofje dat door de heemkundekring van het streekmuseum gehuurd wordt. **Op dit moment bestaat de relatie uit de volgende zaken.** Formeel is een lid van het bestuur van het streekmuseum afgevaardigd door de heemkundekring. Door onderbezetting is daar nog niet in voorzien, maar er zal op korte termijn actie in dezen worden ondernomen. Ook is in de statuten van het museum aangegeven dat, mocht het museum zijn activiteiten beëindigen, de heemkundekring de eerste is die bij de voortzetting wordt betrokken. Al met al genoeg reden om ook in de komende jaren te werken aan goede contacten en, waar nodig, advies en overleg.

Actie: verdeling taken over de gehele werkgroep; samenwerking richting "Erfgoed Etten-Leur" stimuleren.

10. Actiepunten op een rij

- Op basis van het bovenstaande zijnde volgende actiepunten geformuleerd:
- Het bestuur versterken met twee leden.
- Meer inkomsten verwerven (door sponsoring door derden); meer facturering voor ondersteuningsverzoeken
- Ledenwerving; **meer nadrukkelijk naar buiten treden**
- Meer vrijwilligers werven.
- Meer schrijvers werven (er is ruimte voor 5), extra vormgever(s) werven, samenwerking met andere heemkunde georiënteerde groepen zoeken
- ICT steeds beter toegankelijk maken voor de gebruikers; verenigingswebsite als visitekaart van de heemkundekring; beeldbank sneller vullen; het Withof omvormen tot een site met alle religieus erfgoed van Etten-Leur; de uitgaven die we al hebben ook digitaal toegankelijk maken.
- Meer onderlinge samenwerking; jaarplannen (ideeën en financiën) maken en aan het bestuur aanbieden.
- Verdeling taken over de gehele werkgroep; samenwerking richting "Erfgoed Etten-Leur" stimuleren.

Het bestuur stelt jaarlijks een actieplan op waarin concreet wordt aangegeven welke acties in dat verenigingsjaar worden ondernomen.